Nr 126. ROK 1841. SOBOTA 5 CZERWCA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedyncze groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Bonifacego B. M.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Dobromił.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie zimna podług Reaumura	Psychemetr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
	6	27" 6" 246	+ 12° 0	4"' 82	ZPł Zachodni słaby	Pochmurno	Deszcz
3	2	6, 084	+ 12, 1	4, 37	PPł Zachodni słaby	,,	grzm. deszcz z gradem
	10	6, 167	+ 11, 1	4, 35	Zachodni słaby	Pogoda z Chmurami	deszcz z gradem grzm.

Wiadomości krajowe.

— KRAKÓW. —

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 2 do dnia 3 Czerwca.

Zelazowski Stanisław, Zkchowicz Agneszka ob., Zuławski Julian, Ostrowski Józef, Wencki Józef ob., z Polski; — Zapalowicz Józefa ob., Romer Balbina ob., Chatalatn Wiktorya, z Gallcyi.

Wyjechali z Krakowa.

Konkowska Kunegunda ob., Kochanowski Andrzéj ob., do Polski; — Dobrzyński Michał ob., Wiktor Julia ob., do Galicyi; — Bergmann Franciszek, do Pruss.

Towarzystwo Naukowe krakowskie z Uniwersytetem Jagiellońskim połączone.

Na pamiątkę założenia i przeniesienia Uniwersytetu krakowskiego, w teraźniejsze Muz siedlisko w d. 7 czerwca b. r. w Amfiteatrze nowo-dworskim rano o godz. 11stéj odbędzie publiczne posiedzenie które:

JW. Józef Brodowicz Rektor Uniwersytetu i Prezes Towarzystwa Naukowego stósowną przemową zagai; zakończy toż posiedzenie:

W. Kozubowski Antoni M. Dr. i professor czytaniem rozprawy o kretynach czyli karłakach.

Kraków d. 1 Czerwca 1841 r.

Ferdynand *Kotsiewicz* S. T. N. K.

Wiadomości zagraniczne.

WIADOMOŚCI Z WCZORAJSZEJ POCZTY.

— *Paryż 22 Maja.* —

SĄD PARÓW. *Posiedzenie dnia 24 maja.* Dziś rozpoczął się proces Darmèsa i jego wspólwinnych; o 12 godzinie wprowadzono ich do sali posiedzeń. Darmès jest bardzo małego wzrostu z pospolitą fizyonomią; dzikiem spojrzeniem. Dorożkarza Duclosa twarz nie ma żadnego wyrazu, a Considère nie odznacza się niczém, jego rysy są grube i nic nie wyrażające. Po odczytaniu aktu oskarżenia co 2 godziny czasu zabrało, kanclerz przystąpił do przesłuchania obwinionych zaczynając od Darmèsa.

Następnie wyłuszczył prezes sądu wszystkie kłamstwa i sprzeczności oskarżonego, tę między

innemi czyniąc uwagę, ze Darmès z początku twierdził, iż Considèra wcale nie zna, i że 15 października nie był u niego na obiedzie. Później jednak musiał przyznać że ze współwinnym w częstych zostawał stosunkach. Pytany o swoje stosunki z tajnemi towarzystwami Darmès zaprzeczał jakoby należał do związku Komunistów; wyznał jednak że był na ich uczcie w Chantilly i że sobie przepisał ustawę tego towarzystwa.

Kończąc przesłuchanie prezes wzywał Darmèsa, aby wszystko powiedział, coby jeszcze wiedział. Oskarżony odpowiedział, iż nie ma co dodać. W chwili odejścia poczty przystąpiono do przesłuchania Duclosa.

Zegarmistrz Nenmann, znany także jako xiąże Normandyi, którą to godność przybrał mieniąc się być synem Ludwika XVI. podał prośbę do rządu, o pozwolenie powrotu do Francyi dla siebie i swojéj dostojnéj siostry, za co ofiaruje swój wynalazek, z palnéj massy złożony a tę wartość mający, że w wojnie użyty najstraszniejsze robi zniszczenie, podobnie jak proch gdyby był w wyłączném posiadaniu. Na poparcie tego twierdzenia przytacza wykonane szczęśliwe próby przez angielskich oficerów przez rząd wyznaczonych do rozpoznania i ocenienia rzeczonego wynalazku. W końcu mówi, iż w razie odmownéj odpowiedzi tajemnicę dla Anglii wyłącznie zachowa. Z tego powodu kommissya na ten cel ustanowiona zajmie się sprawdzeniem wspomnionego wynalazku i ma wykonać próby na wielką skalę, aby żadnéj nie zostawić wątpliwości o korzystném użyciu wynalezionéj massy *»feu«* nazwanéj.

Pan Thiers wybiera się w podróż do Niemiec, dla naocznego przekonania się o miejscowem położeniu pobojowisk napoleońskich, do których opisu w historyi cesarstwa potrzebne zbiera materyały. Podobnie pan Mauguin i wielu innych francuzów udaje się do rzeszy niemieckiéj, mianowicie do Pruss i Austryi w celu naukowowo-politycznym.

— *Dnia* 26 *Maja.* —

Na dzisiejszém liczném zgromadzeniu panował niezwykły ruch spowodu że się spodziewano, iż ministrowie wniosą swoje interpelacye w przedmiocie listów fałszywie królowi przypisywanych. A że oczekiwania zawiodły, posiedzenie odbyło się spokojnie, na którym przystąpiono do roztrząsania budżetu dochodów na rok 1842; dla braku mówców przyjęto bez zmiany pierwsze paragrafy traktujące o pobieraniu zwyczajnych podatków.

Liczbę robotników przy fortyfikacyach Paryża podają obecnie do 100,000 do których 60,000 jeszcze przybędzie dla przyspieszenia tego olbrzymiego dzieła.

— *Londyn* 22 *Maja.* —

Przed rozwiązaniem parlamentu ma nastąpić odroczenie onegóż do 15 czerwca, zapewne dla wybadania opinii publicznéj względem prawa zbożowego i obmyślenia skuteczniejszych środków do przewiedzenia wniosku o zniesieniu znienawidzonego monopolu.

— *Dnia* 26 *Maja* —

Times donosi, że protokół pacyfikacyi wschodu już podpisali wszyscy reprezentanci 5 wielkich mocarstw, przezco Francya wyłączenie miejsca mieć nie może.

Na onegdajszém posiedzeniu izby niższéj lord Peel oświadczył; »iż w przyszły czwartek zrobili wniosek téj treści: że ministrowie J. K. Mości nie posiadają dość zaufania izby niższéj, aby byli w stanie przeprowadzić przez izbę środki które za istotnie potrzebne dla pomyślności kraju uważają, i że ich pozostanie przy urzędowaniu w takich okolicznościach sprzeciwia się duchowi ustawy.« Oświadczenie to opozycya przyjęła z hucznemi oklaskami, które kilka minut trwały. Zdaje się atoli że środki jakich się torysowie chwycili do usunięcia wigów przeciwny zrządzą skutek, kraj bowiem obstaje za nimi, a królowa sprzyja.

— *Madryt* 17 *Maja.* —

Skład nowego ministerstwa dotąd niewiadomy, zdaje się jednak że przeważy stronnictwo umiarkowanych liberalistów; sam xiążę Vittoria oświadczył; iż nie chce wpływać na wybór osób gdyż wszystkie zarówno ceni, byle miały szczęście kraju na celu.

Wiadomości z poprzednich poczt.

— *Paryż* 18 *Maja.* —

W izbie parów odbywały się wczoraj rozprawy nad dodatkowemi kredytami roku 1840, kilku mówców powstało przeciw wydatkom, jakie poczynił gabinet 1 marca i przeciw nowym pułkom piechoty i jazdy. Jenerał Cubières minister wojny w gabinecie p. Thiers, stanął w jego obronie tłómacząc powody utworzenia 12stu nowych pułków piechoty i 4 jazdy. »Przeciw temu zarządzeniu, rzekł on, powstają szanowni członkowie izby, z powodu wydatków jakie ono spowodowało: Żałują oni że istotne

ciężary, zostały przez to krajowi nałożone, i nakoniec obawiają się niechęci, jaką kiedyś obudzić może rozwiązanie tych pułków. Nowe położenie w jakie naród został wprawiony przez traktat 15 lipca, dało powód do uorganizowania nowych korpusów. Nowa organizacya wojskowa byłaby podała środki wystawienia w polu 750,000 ludzi, w przypadku, gdyby Francya zagrożoną została przez koalicyę europejską. Nasi przeciwnicy w rozumowaniach swoich występują zawsze z hypotezy pokoju, i dla tego tak stanowczo różnią się między sobą nasze zdania. Nikt nie chce należycie zwrócić uwagi na ważne zmiany, jakie zaszły od czasu, jak korpusa naszéj armii w Algierze zwolna z 30,000 do 63,000 zostały powiększone. Ogólna organizacya pozostała w téj saméj formie, ale liczba rozporządzalnych kadrów we Francyi znacznie się zmniejszyła. Przez urządzenie nowych pułków przywróconą niejako została równowaga. Nakoniec musiano poborom które za naglące uważano, dać jaką organizacyę i utworzenie nowych kadrów było koniecznie potrzebném. Co się w szczególności tycze utworzenia czterech pułków jazdy, usprawiedliwia się ono jeszcze i przez to, że między jazdą liniową i lekką nie było proporcyi. Ten brak proporcyi zniesiony został przedsięwziętym przez nas krokiem. Niech mi jeszcze wolno będzie objawić życzenie, żeby Francya długo jeszcze nie potrzebowała brać się do broni, i bronić stopnia, który powinna zajmować między narodami. Jest to życzenie wszystkich tych mężów którzy kraj swój szczerze kochają i to było życzeniem gabinetu 1 marca. Można mu zarzucać że wierzył w wojnę, ale nie można mu bez popełnienia niesprawiedliwości zarzucać że jéj pragnął.«

Dalsze rozprawy zostały do jutra odroczone.

Courier français pisze: »Pan Guizot spodziewa się w piątek lub w sobotę otrzymać wiadomość o ostatecznem załatwieniu sprawy wschodniéj; pan Bourqueney otrzymał rozkaz podpisania traktatu już przez siebie podcyfrowanego; przez który Francya wchodzi na powrót do rady europejskiéj, a to skoro tylko ostateczne postanowienie sułtana urzędownie będzie ogłoszoném. Nie można wątpić, iż pan Guizot, niecierpliwy, aby jak najprędzéj wszelkim trudnościom koniec położyć, poprzestanie na pół ustąpieniu.

—Madryt 12 *Maja.* —

Uzbrojony w Gibraltarze statek przemycarski *el Delphin* płynący z flagą angielską i mający osadę złożoną z najnikczemniejszych łotrów, który niezliczone odbył potyczki z hiszpańskiemi okrętami strażniczemi, ścigany niedawno w podobnyż sposób, wrzucił w morze działa i pod pozorem uszkodzenia wpłynął do portu Kartageny. Ponieważ poznano, że ten okręt jest przemycarskim, władze hiszpańskie przeto chciały mu proces wytoczyć, ale konsul angielski protestował przeciw temu i niedozwolił przeszukania okrętu i przejrzenia jego papierów. Gdy następnie władze hiszpańskie nie chciały statku tego wypuścić z portu, konsul zagroził, że go przemocą uwolni i sprowadziwszy z Gibraltaru dwa okręta wojenne angielskie, groźbę tę przyprowadził do skutku, pomimo protestacyi okrętów hiszpańskich pilnujących portu. Ten wypadek zdarzył się w porcie pierwszego rzędu, w obec flagi hiszpańskiéj, mimo obecności dowódzcy wojskowego, który zapewnie nie miał wyobrażenia o swojéj powinności. — Wczoraj wieczorem przybył tu goniec z wiadomością o tém, i należy oddać sprawiedliwość tutejszym stronnictwom, że wszystkie jedno zgodnie powstały z największém oburzeniem przeciw podobnemu gwałtowi, który jeśliby nie otrzymano zań zupełnego zadość uczynienia, okazałby, że Hiszpania wykreśloną jest z rzędu mocarstw europejskich. »Teraz zobaczemy mówi *Castellano*, co rząd uczyni dla pomszczenia upokorzenia jakiego doznał w Kartagenie od swoich przyjaciół anglików. Ale, cóż zobaczemy? Nic. Otrzymamy tylko nowy dowód smutnego stanu w jakim się Hiszpaniia znajduje, zniesiemy jedno jeszcze upokorzenie gdyby to była sprawa z Portugalią, albo Rzymem, możeby było inaczéj. Jednakże mamy powód mniemać, że konsul angielski w Kartagenie pan Fitzgerald nie czekając na instrukcye od tutejszego poselstwa, na własną odpowiedzialność wykonał ten gwałt przeciw prawu narodów. I w takim stanie rzeczy Hiszpania nie ma swego posła w Londynie, ani gabinetu w Madrycie.

Onegdaj już poseł angielski i kilku dyplomatów, pośpieszyło złożyć rejentowi i jego małżonce powinszowania, a wszystkie władze, korpusy oficerów i t. d., dzisiaj tego dopełniają. Kongers nie wiedział czy ma posiedzenie swoje zawiesić, ponieważ pan Ferrer oświadczył, że gabinet jako mianowany przez królowę Krystynę, uważa się teraz za rozwiązany. Jednakże ogłoszone zostało wczoraj postanowienie rejenta, zatwierdzające tymczasowo teraźniejszych ministrów w ich posadach. Słychać że dowództwo armii oddane będzie jenerałowi Seoan, a wydział wojny jenerałowi Linage.

— *Aleksandrya 27 Kwietnia.* —

Zdaje się że Mehmed Ali poznał, że śmiesznem byłoby, gdyby sam chciał stawić opór wszystkim razem mocarstwom, a nie politycznym, gdyby tak postępował, jakby już warunki ultymatum porty zawczasu miał odrzucać. Stósownie do tego biorąc zarazę za pozór, osadził wojsko swoje w kwarantannie i oczekuje dalszych wypadków. Z niecierpliwością, którą łatwo pojąć, oczekujemy tu spodziewanego co chwila powrotu konsulów, abyśmy nakoniec dowiedzieli się jak rzeczy stoją. Nawet wojna byłaby lepszą niż ten rozpaczny *status quo*, w którym już tak dawno się znajdujemy. Chociaż rozstrzygnienie konferencyi nie jest nam dotąd wiadome, jednakże przypuszczają, że ono nie będzie korzystne dla Mehmeda, ponieważ przywieść mu je mają ci sami konsulowie, którzy mu donieśli o zawarciu traktatu lipcowego.

— *New York* 1 *Maja.* —

Nowy prezydent obudza największe powszechne zaufanie, i powszechnie mniemają, że on we wszyskich gałęziach rządu wprowadzi energią i prawość jakiéj od dawnych czasów rzeczypospolitéj nie widziano.

Wczorajszy *Herald* donosi, że p. Dalavan po dwumiesięcznéj obecności w Washington powrócił ztamtąd do New-York, i przywiózł wiadomość iż na posiedzeniu gabinetu w zeszłą niedzielę postanowiono wydać pana Mac Leod władzom angielskim. Jeśli tak jest, tedy jeden z pierwszych czynów oznaczających rządy pana Tyler przemawiałby bardzo na jego korzyść. To ustąpienie prawu słuszności, nie może być uważane za zbytnią uległość, a daje Anglii zupełne zadość uczynienie i tym sposobem usuwa groźny powód wojny między dwoma wielkiemi narodami. W prawdzie niewątpiono że pan Mac Leod będzie uwolniony przez dowiedzenie że nie należał do zniszczenia statku *Caroline*, jednakże byłaby to zawsze nie prosta droga, ten zaś krok o jakim tu mowa, jest pięknym bo jawnym i prawym.

— *Belgrad* 13 *Maja.* —

Słychać, że tutejszy pasza otrzymał raport od Mustafy paszy z Nizzy w którym tenże donosi że spokojność w jego paszostwie zupełnie została przywróconą. Wszystkie wioski zostały do posłuszeństwa przymuszone i nieliczne uzbrojone gromady uciekły w góry, zkąd wkrótce spodziewa się zupełnie je wypędzić. Pasza Belgradu kazał ten raport publicznie ogłosić. O oczekiwanych tu gońcach z pocztą z Konstantynopola do Wiednia, nic dotychczas nie wiemy. W Konstantynopolu wiadomość o ostatnich wypadkach w Bulgaryi wielkie sprawiła wrażenie (jeszcze nic tam wtedy nie wiedziano o porażce rokoszan).

Doniesienia Urzędowe.

Nro 103 *D. S. J.*

SEKRETARZ JENERALNY SENATU RZĄDZĄCEGO. *Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.*

Upoważniony reskryptem Senatu Rządzącego z dnia 26 maja b. r. do N. 2849 D. G. S. wydanym, Sekretarz Jeneralny Senatu ogłasza niniejszym konkurs na posadę Kontrollora przy szlachtuzie jeneralnym do któréj pensya w summie złp. 1400 obok złożenia kaucyi w kwocie złp. 400 przepisanéj etatem jest przywiązana. Mający chęć ubiegania się o powyższą posadę zechcą podania swe na stemplu ceny złp. dwa opatrzone w dowody kwalifikacye ich wykazujące na ręce podpisanego w przeciągu dni 14stu złożyć, po upływie bowiem terminu tego konkurs o którym mowa zamkniętym zostanie.

Kraków dnia 1 czerwca 1841 r.

(3r.) DAROWSKI.

W dniu 15 czerwca 1841 roku o godzinie 10 z rana w Gmachu Sukiennice zwanym w Rynku głównym Miasta Krakowa sprzedane będą przez publiczną licytacyą w drodze exekucyi sądowéj prawnie zajęte ruchomości, jako to: lustra, komoda, stoliki i t. p., zaś w dniu 24 czerwca r. b. o godzinie 11 przed południem w kolonii Alwerni w okręgu W. M. Krakowa na targu publicznym obok kancellaryi kommissarza sprzedane będą publicznie zajęte ruchomości, jako to: stoły, stoliki, stołki, obrazy, landszafty, bielizna i odzież męzka, instrumenta muzyczne, broń palna i rozmaite sprzęty domowe. Chęć przeto licytowania mający w oznaczonym czasie i miejscu znajdować się zechcą.

Kraków d. 1 czerwca 1841 r.

Ignacy *Piekarski* Kom. Sąd.

Doniesienie prywatne.

Dnia 20 czerwca otworzone zostaną kąpiele w Krzeszowicach w okręgu M. Krakowa.